

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXXIII. Pœnitentia, quæ in Ecclesia Catholica agitur, est Sacramentum à Christo Domino institutum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

Scimus quoniam cum apparuerit similes ei erimus, id est DEO, quoniam videbimus eum sicuti est: eum inquam, qui dedit nobis, ut Filii DEI simus; cum vero postea subiungit: Et sicuti, quia ille apparuit, ut peccata nostra tolleret, loquitur etiam de DEO, qui in carne apparere dignatus est.

Secundo patet ex definitione Ecclesiae: Evaristus in prima sua Epistola ex illo 1. Joan. 3. Videbimus eum sicuti est, discrete affirmat Dei substantiam à Beatis videri. Ipsum Concilium Francofordense in Epistola ad Episcopos Hispaniae, his verbis asserit: Prædicemus eum (scilicet Christum) DEUM verum, & vivum, & verè Filium DEI, ut ad eum beatissimam visionem pervenire mereamur, in qua est aeterna beatitudo & beata aeternitas. Probaverat autem ante medium Epistolae ex illo 1. Joan. 3. visionem hanc futuram esse DEI, sicuti est. Ad hæc Eugenius IV. & Concilium Florentinum Sessione ultima in literis Unionis, quæ ab universa Synodo verè fuit recepta & subscripta, licet postea fraudibus cuiusdam ex Græcis Patriarchis Imperator Græcorum resiliit: inter alia definiunt eos, qui supposito baptisate, vel peracta penitentia in gratia decesserint, in cælum mox recipi, & intueti clarè ipsum DEUM Trinum & Unum sicuti est. Denique Benedictus XI. in quadam Extravaganti, quam referunt Major in 4. q. ultima, & supplementum Gabrielinis in 4. d. 4. q. 2. art. 3. dub. 3. definit Animas defunctorum, qui in gratia decesserunt ante diem Iudicii, ex visione clara & fruitione Dei, verè esse beatas.

Secundo ex Patribus plures quoque & magni nominis idem nobis tradiderunt. Dionysius de Cælesti Hierarchia c. 4. Martialis in Epistola ad Tolosanos cap. 27. Origenes 1. Periarthron c. 5. Explanans illud Plal. 35. In lumine tuo videbimus lumen, & Nazianzenus oratione 25. in fine, ubi sic ait: In hoc igitur commune nomen (scilicet Dei) crede, & prospere succeda, & regna: atque hinc ad alterius vita beatitudinem transibis. Ea porro, ut mihi quidem videtur, in expressiore horum cognitione, ac comprehensione sita est. Apud Patres vero comprehensio pro clara Dei visione accipitur. Fufius tamen Irenæus lib. 18. ca. 38. idem docet. Consentit Augustinus Epistola 112. de videndo DEUM cap. 4. & 8. quod enim in fine Epistolae dubitat, An ab Angelis DEUS nunc videatur, non obstat: de omnibus enim beatus in Augustino dubium est, num ante diem Iudicii DEUM clarè intuerentur: non tamen dubitat, an aliquando DEUS videndus sit.

Exod. 13. Neque obstant aliqua S. Scripturæ loca, Exodi 1. Tim. 6. 23. Non videbit me homo & vivet, & 1. ad Tim. 6. Lucem habitat, &c. quem nullus hominum videt, nec videre potest. 1. Pet. 1. In quem desiderant Angeli prospicere, ergo non respiciunt. præterea sunt aliqua loca SS. Patrum, ut Chrysof. qui videtur negare DEUM clarè videri. Pro responsione primo notandum, quadrupliciter intelligenda esse illa loca Scripturæ, primo ut negent DEI visionem comprehensivam; ita Chrysof. Hom. 14. in Joan. Epiphan. August. Gregor. & Dionysius cap. 9. de divinis nominibus. Secundo, quod DEUS non potest videri oculo corporeo, seu phantasia naturali, benè tamen videri potest intellectu. ita Aug. Epist. 111. & 112. & Chrysof. Tertio, ut sit Deus invisibilis viribus naturæ, ita Epiphan. heresi 70.

Matt. 11. sed benè poterit videri per gratiam. Matth. 11. Nemo novit Patrem nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.

Quarto, & est Durandi, quod intelligitur non

posse videri DEUM in hac vita de lege ordinaria, & Angeli desiderant prospicere, non quia careant illa visione, sed quia nunquam fastidiunt: imo ille locus est pro nobis, non enim desideravit rem impossibilem: & illud Joan. 1. DEUM nemo vidit unquam, Unigenitus, &c. Janfenius explicat Joan. 1. c. de comprehensiva visione ejusdem, quod nullus videri potest, ut posset primus Auctor alius enarrare, quæ viderat, & ibi commendatur Auctor prædicationis Evangelicæ.

Quintò, Unigenitus, qui est in sinu Patris, ipse enarravit, & notandum, quod licet DEUS sit infinitus, tamen continetur sub ente, quod est objectum intellectus, ideo ex auxilio gratiæ potest intellectus elevari ad videndum DEUM. Angelus vero licet sit finitus, non tamen videri potest oculo corporeo, quia est extra latitudinem objecti ipsius oculi, veluti neque sonus potest videri. Deinde excusat Chrysofomum qui explicandus est per alia loca, ubi negat DEUM videri, & addit exactè vel perfectè, quod idem est ac dicere Deum non comprehendi, vide Sixtum Senensem in Bibliotheca lib. 6. annot. 182. & Durand. in 4. dist. 35.

CAPVT XXXIII.

Pœnitentia, quæ in Ecclesia Catholica agitur, est Sacramentum à Christo Domino institutum.

Apud plurimos ex Orientalibus ignotum est Pœnitentiæ Sacramentum, cuius ferè nullus est usus, imo inter aliquas ex his nationibus nolunt relapsos à fide admittere, ad absolutionem & reconciliationem cum Ecclesia, etiam pœnitentes, ut olim Novatiani, & Montanisti hæretici faciebant. Probatur autem pœnitentiam, quæ agitur in Ecclesia Catholica, esse Sacramentum à Christo institutum.

Primo, ex potestate, quam Christus Dominus dedit Apostolis suis, & ipsorum Successoribus, ad dimittendum vel remittendum peccata. Matth. 18. Joan. 20. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Ista enim sine gratia Sacramenti fieri non possunt.

Secundo, ex omnibus requisitis ad essentiam Sacramenti, etiam juxta ipsorum hæreticorum placitum. Enumerant enim octo requisita ad perfectam rationem Sacramenti, quæ o. d. dine recensebimus. Primum est, ut sit signum externum, Hoc in Pœnitentiæ Sacramento sunt actus pœnitentis, qui consistunt peccata sua, & Verba absolutionis: Ego te absolvo; hoc est, Remitto tibi peccata tua.

Alterum requisitum, ut signum illud externum habeat mandatum à DEO. Tale habet pœnitentia ex Verbis Christi, Matth. 8. Joan. 20.

Tertium, ut mandatum hoc sit in novo Testamento. Etiam hoc certum est de Sacramento pœnitentiæ, ut patet ex loco Joan. citato & ex Paul. 2. Cor. 5. Posuit in nobis verbum Reconciliationis, & pro Christo legatione fungimur. Quorsum enim daret Christus Apostolis absolvendi potestatem, nisi etiam, ut ea uterentur, quando opus esset, juberet?

Quartum, ut sit ritus perpetuus. Talis utique est pœnitentiæ Sacramentum, quod semper fuit, semperque durabit in Ecclesia usque ad finem mundi.

Quin-

Quintum, ut signo illi addita sit promissio gratiæ Divinæ. Et hoc manifestum hic est; Nam promissa peccatorum remissio magna est gratia Joann. 20.

Sextum, ut sit promissio gratiæ justificantiæ. Talis maximè est in hoc Sacramento post acceptum Baptismum: cum sine eo non detur in Ecclesia remissio peccatorum.

Septimum, ut promissio illa gratiæ signo aliquo externo adjuncta & vestita sit. Hoc in primo requisito ostensum est.

Octavum, ut ea promissio gratiæ non tantum in genere annuncietur, sed etiam in particulari singulis applicetur. Et hoc quoque manifeste fit in Sacramento penitentiæ, ubi singulis penitentibus legitimè datur remissio peccatorum. Ex doctrina ergo adhuc Hæreticorum sequitur, Penitentiam esse Sacramentum.

Deinde Testimoniis Patrum Græcorum, S. Joannis Chrysostr. Neque enim (inquit) solum cum vos regenerant, sed etiam postea condonandorum nobis peccatorum potestatem obtineat, S. Cyrillus lib. 13. in Joann. cap. 56. Duobus modis dicit remitti peccata à Sacerdotibus, ut Dei ministeris per Baptismum, & penitentiam. Theodoret. in Epitome divinarum dec. occur. cap. de penitentia dicit: Sacrorum mysteriorum Baptismi, & Penitentia figuræ fuisse in testamento veteri abluiones, & Sacrificia. Ubi non solum conjungit Theodoretus Penitentiam cum Baptismo, sed etiam utrumque, mysterium (quæ voce Sacramenta nominari solent) appellat.

Tertio probatur ex fide & moribus totius Ecclesiæ Dei, quæ semper credidit & frequentavit hoc Sacramentum inter alia septem: ut testantur Sacri Canonæ de penitentia 33. q. 3. Et omnes Theologi 4. Sentent. dist. 14. Quæ eandem omnia confirmantur auctoritate, & decretis SS. Conciliorum Florentini & Tridentini, illius in Institutione Armenorum: in quibus Sess. 14. cap. 1. & Can. 1. cujus verba sunt: Si quis dixerit in Ecclesia Catholica penitentiam non esse verè & propriè Sacramentum, pro Fidelibus, quoties in peccata labuntur post Baptismum, ipsi Deo reconciliandi, à Christo Domino nostro institutum, anathema sit.

Hoc autem penitentia Sacramentum necessario requirit tres actus penitentis, nimirum veram contritionem, confessiõnem, & satisfactiõnem, quibus accedit ex parte Sacerdotis actus absolutionis, idque constat primo ex hujus Sacramenti propria essentia. Nam ad ea saltem duo sunt necessaria, ut & in aliis Sacramentis: scilicet signum externum, & verbum prolatum: illud materiæ, hoc formæ rationem habet. Materia in hoc Sacramento sunt actus penitentis: forma sunt verba Sacerdotis, dicentis, Ego te absolvo.

Actus porro penitentis ex natura rei debent esse tres: scilicet: Contritio seu dolor cordis de peccatis commissis, Confessio eorundem integra, ordinario Sacerdoti facta: & satisfactio pro penis temporariis luendis ob peccata commissa, & dimissa: alioqui esset penitentia simulata, non vera.

Deinde probatur auctoritate omnium Theologorum lib. 4. Sentent. dist. 16. quam confirmavit Concil. Florentinum in Decreto de Sacramentis. Et novissimum S. Concil. Trident. Sess. 14. Can. 4. cujus hæc sunt Verba: Si quis negaverit ad integram & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in penitente, quasi materiam penitentia, videlicet Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem; quæ tres partes penitentia dicuntur: aut dixerit Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

duas partes: unam esse penitentia partes, terrores scilicet incussos conscientia, agnito peccato, & fidem acceptam ab Evangelio, vel absolutione, quæ credit quæ sibi per Christum remissa peccata, anathema sit.

CAPUT XXXIV.

Unctio extrema verè est Sacramentum Ecclesiæ.

Hæc veritas etiam contra ipsos Orientales primo probatur ab auctoritate Scripturæ sacræ, Jacob. cap. 5. ubi Apostolus ex doctrina Christi, de cura infirmorum scribit: Infirmatur quis ex vobis inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. Hæc verba omnes Sacri interpretes hæcenus de Sacramento Unctionis extremæ intellexerunt.

Secundo, ex fide & observatione Ecclesiæ Dei, quæ à temporibus Apostolorum hæcenus credidit & docuit esse septem Sacramenta, inter quæ etiam numeratur Unctio extrema. Et semper in usu fuit e iam Unctionis hoc Sacramentum, ut ex sequentibus testimoniis clarescet.

Tertio, ex testimoniis totius antiquitatis. Ita enim D. Augustinus Ser. 275. de Temp. Quoties aliqua infirmitas supervenerit, Corpus & sanguinem Christi ille, qui agrotat accipiat: & inde corpusculum suum unget; ut illud quod scriptum est impleatur in eo, Infirmatur aliquis &c.

Et lib. 2. de viti. Infirm. cap. 4. Nec prætermittendum est illius Apost. Jacobi præceptum: Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesiæ &c. Subjungit: Ergo sic roges de te, & pro te fieri, sicut dixit Apostolus Jacobus: imo per Apostolum suum Dominus.

Et D. Hieron. in Cap. 14. Osee, ad verba: Et erit Osee, quasi oliva gloria ejus. Sanctum viram, inquit, & conversum ad Dominum oliva fructifera comparat, quæ dicit in alio loco: Ego autem sicut oliva fructifera in domo Dei. Cujus fructum sibi quinque sapientes Virgines paraverunt: ex quo vulnere mitigatur tumor, languentia membra quiescunt, in tenebris lumen accenditur, ungentur in agone certantes.

Præterea D. Chrysostomus lib. 3. de Sacerdotio cap. 6. Non modo, inquit, dum nos Deo regenerant, sed & postea condonandorum peccatorum habens potestatem. Infirmatur enim quis in vobis, advocet, &c. ut antea Jacob 5.

Antiquior his Innocentius Papa 1. Epist. ad Decentium relata cap. Illud superfluum. dist. 95. statuit licere etiam Episcopo Unctionis Sacramentum infirmis dispensare: quod Jacobus Apostolus dumtaxat presbyterorum meminisset, ne oneraret hæc cura Episcopos solos.

In Concil. Niceno 1. Canone 69. obiter fit mentio benedictionis olei infirmorum.

In Concilio Cabilonensi, quod habitum est sub Carolo Magno Can. 48. ita statutum legimus: Secundum B. Apostoli Jacobi documentum, cui etiam decreta Patrum consonant, infirmi oleo, quod ab Episcopo benedicatur, à Presbyteris ungi debent. Sic enim ait: Infirmatur quis &c. Non est itaque parvi pendenda hujusmodi medicina, quæ animæ & corpori medetur languoribus.

Post hæc tempora celebratum est Concilium Florentinum, in quo institutio Armenorum facta est, quæ inter alia etiam continet doctrinam de septem Ecclesiæ Sacramentis.